

Γράφουν ο Γρηγόρης Χρονόπουλος και ο Γιώργος Χατζηβασίλης

ΓΙΑ ΝΑ ΜΗΝ ΞΕΧΝΟΥΝ ΟΙ ΠΑΛΙΟΙ ΚΑΙ ΝΑ ΜΑΘΑΙΝΟΥΝ ΟΙ ΝΕΟΙ...

Ένας φίλος ήρθε από τα παλιά φορτωμένος με χιλιάδες αναμνήσεις

Γιώργο, γεια σου, καλή Αποκριά, καλή Σαρακοστή.

Πανάρχαια γιορτή η Αποκριά, το ξύπνημα της φύσης! Εντυπωσίασε, επηρέασε κι' αναστάτωσε τον πρωτόγονο άνθρωπο, τον έκανε να εκδηλώνεται αισιόδοξα και χαρούμενα. Κι απάνω εκεί, στην πνοή της άνοιξης, στέριωσαν χαρούμενα έθιμα που είχαν σαν κίνητρο και βάση το γενετήσιο ένστικτο. Κάτι που και σήμερα προβάλλεται στις λαϊκές γιορτές. Κι είναι και κάτι άλλο χαρακτηριστικό στα αποκριάτικα ξεφαντώματα. Οι μεταμφιέσεις, τα μασκαρέματα. Κάτι σαν ανάγκη φυγής από την πραγματικότητα. Πολλά τα ψυχολογικά κίνητρα, πολλά και τα αποθημένα, κι ο Παλαμάς είπε, «όλα του ανθρώπου είναι ιερά για το συμπάθιο είναι όλα».

Κι' είναι τόσα πολλά εκείνα τα προσωπικά, εκείνα τα αποθημένα, τα κρυφά κι' απόκρυφα στον καθένα. Είτε όνειρα ανεκπλήρωτα, είτε χαρές, ή και πληγές από λάθη, παραπατήματα, αδικήματα, επιθυμίες ανομολόγητες, τόσα και τόσα κατακωνιασμένα και κουκουλωμένα και ατομικά που δεν θέλουμε, δεν χρειάζεται να δούνε το φως... Κάποιος, κάποτε... έλεγε ένα παλιό τραγούδι της Βέμπο... «τώρα πια συνήθισα κι' ούτε πια λυπάμαι...».

Μένουν μόνο κάποιες μνήμες να μας κρατάνε το μαντίλι στο χορό της θύμψης, το χορό της νοσταλγίας, της μοναξιάς. Κι' έρχονται κάτι πρόσωπα γελαστά και με ρυτίδες και με αγάπη, όπως τα κράτησε η μνήμη, η ίδια η νιότη, όλο ζωντάνια και χαρά κι' ελπίδα να μας τραγουδήσει... και μια φορά είναι η λεβεντιά... και μια φορά τα νιάτα...

Ναι, τα ζήσαμε με στέρψη, μα τα ζήσαμε. Και δεν είναι τα υλικά που θα τα κάνουν όμορφα. Είναι αυτό που νιώθεις. Εκείνο είναι η ουσία, το συναίσθημα, το τι νιώθεις, πώς το νιώθεις.

Επίτρεψέ μου, φίλε να σου πω κάτι, εμπιστευτικά. Σε βλέπω να αντιρρέσαι "εμπιστευτικά δημόσια;" Ναι, μωρέ, όλοι φίλοι είμαστε, από τον ίδιο δρόμο ερχόμαστε. Είναι από εκείνα τα κλεισμένα στο μπαούλο, κάτω-κάτω, σαν ξερά πες τώρα λουλούδια και γάζες με ξεραμένο αίμα από πληγές αλλοτινές.

Κάποτε, που λες, απογοητευμένος από το στείο ξενιτεμό μου, είπα να πάω πίσω μήπως βρω στέρεο χώμα να σταθώ... Όμως... Ούτε ελπίδα, ούτε ασφάλεια! Η όλη εκείνη πόπειρα έγινε σεισμός!

Πήγα και στην Ευρώπη και τότε ο φίλος μου ο Στέλιος μου είπε. "Αδερφέ μου, που γυρίζεις, τι ζητάς; Αυτό που ψάχνεις, μόνο μέσα σου θα το βρεις". Αυτό είναι το φιλικό χέρι, δεν έχει να

σου δώσει υλικά πράγματα, έχει κανόνες και στοργή. Κι' εγώ εκείνο το σεισμό μου τον έζησα μονάχος και κρυφά. Κι' επήρα την απόφαση του γυρισμού, αναγκαστικά και φριχτά βεβαιωμένος πως, έτσι είναι, αυτή είναι η δική μου η ζωή! Κι' έσκυψα στις βιοτικές μέριμνες, ξεγελώντας τη μοναξιά μου με επουσιώδη κάτι σαν παιδικά παιχνίδια. Και το τραγούδι, για να μην πω το μοιρολόγιο. Δεν είναι μοναδική η περίπτωση, είναι το πως το ζει καθένας. Γι' άλλους μια περιπέτεια, γι' άλλους σεισμός και σηματοδότη, σφραγίδα στο οικοδόμημα της ζωής τους.

Όταν εξέσπασε στα στήθια μου ο σεισμός, κανείς δεν είδε το μεγάλο χαλασμό. Τον έκρυβε εκείνο το βιασμένο χαμόγελο και η αγάπη.

Η μάνα ήθελε το γέλιο μου, πώς ν' αρνηθείς στη μάνα σου τον ήλιο; Ο πατέρας την αποκατάσταση, πως ν' αρνηθείς στο γέρο σου πατέρα την ελπίδα; Η αδελφή το στήριγμά σου. πώς ν' αρνηθείς την συμπαράσταση; Και εκείνη η γριά γιαγιά, η ψυχομάνα, που πότιζε το γιασεμί και μέτραγε τα χρόνια με τα χελιδόνια πώς να της πεις τα χελιδόνια δεν θα ξαναρθούν; Κι' ήταν κι' εκείνη η ψυχαδερχή, που κρατούσε ένα άσπρο περιστέρι. Κανείς ποτέ δεν μου έδωσε ένα τέτοιο δώρο. Πως να αρνηθείς, αλλά και πως να φορτώσεις τα βάρη τα δικά σου σε ένα άσπρο περιστέρι;

-Γιώργο, συγγνώμη, δεν μπορώ να προχωρήσω, δεν ξέρω αν τελικά στο δώσω για δημοσίευση. Όχι πως δεν θέλω να ξέρουν κι άλλοι τα προσωπικά μου, δεν νομίζω πως ενδιαφέρουν κανένα, αλλά ποτέ δεν προσπάθησα να φανώ άλλος από αυτός που είμαι. Τέτοιες κουβέντες κάναμε με τον καλό φίλο εκείνους τους καιρούς της μοναξιάς και της απομόνωσης. Και η παρέα μας ήταν περισσότερο αλληλογραφική. Ένας ωραίος άνθρω-

πος με περιεχόμενο, καλά αισθήματα και αρχές.

Έφυγε κι αυτός όπως και η... ψυχαδερχή απ' τη ζωή μου. Εκείνη -μου είπανε- τραγουδούσε...» τα τρένα που φύγαν - αγάπες μου πήρανε... ποια μοίρα τις μοίρανε». Χαθήκαμε για χρόνια, γερόντισσα κι αυτή τώρα, χήρα και με μια κοπέλα να την φροντίζει είναι ακόμα φίλη κι αδερφή. Μου είπε χτες στο τηλέφωνο, κάποτε δεν θ' απαντήσει το τηλέφωνο, κάποτε. Γιώργο, το ξέρεις, το περιμένεις, μα να το ακούς!

Αυτά είναι τα πλούτη μου, φίλε μου, η σοδειά μου από τη ζωή η οικογένεια κι οι φίλοι, τα ακριβά μου θυμπτάρια που απόχτησα. Το σημερινό μου ποίημα είναι από την τελική φυγή.

Συγγνώμη, φίλε μου καλέ, παρασύρθηκα, άμα μιλάω μαζί σου, μιλάω μ' εμπιστοσύνη και παρασύρομαι. Ελα, μωρέ, μη γκρινιάζεις, είσαι κι' εσύ κάπου εκεί μέσα στο σεντούκι με τους διαλεκτούς... Κι αυτοί που μας διαβάζουν δεν είναι αυτοί που βλέπουν πρώτα και μόνο τα πολιτικά και το ποδόσφαιρο, έχουν κατανόηση.

Όμως... φίλοι μου, Αποκριά μέρες χαράς, Χρόνια Πολλά, για πιάσε το μαντίλι, ρε Γιώργο, θα τον σύρω εγώ το χορό... Βαράτε βιολιτζήδες... νερατζούλα, φουντωμένα, πούναι τ' άνθη σου, μωρή νερατζούλα...

Φύσηξε βοριάς κι αέρας και τα τίναξε, νερατζούλα μου και τα τίναξε...

ΤΟ ΣΤΕΡΝΟ ΑΝΤΙΟ

Μόνο η αρμύρα έμεινε στη αμμουδιά και το ψυχρό το δειλινό με συντροφιά τη θλίψη. Στ' ακρούρανο πια χάθηκε καπνός, σημάδι, ελπίδα απ' το στερνό ταξίδι του "Χριστίνα".

Έφυγε,

μ' ένα μαντίλι στο κενό,
μ' ένα θλιμένο αντίο.

Και καθώς πήρε να νυχτώνει στην άδεια προκυμαία του νησιού, βγήκε απ' τη θάλασσα η μοναξιά κι απ' το βουνό κατέβηκε η γαλήνη και κέντησαν στα δίχτυα των ψαράδων μια μόνο λέξη, καρτερία!

Το ξέρεις δεν θα ξαναρθεί
δεν έχει άλλο καράβι.

Μα κι αν,
αξίζει το ταξίδι μ' άλλο πλοίο;

Εδώ, σε τούτο το νησί θα ζήσεις,
άλλο πια μη ζητήσεις,
έκλεισε ο κύκλος της ζωής!
Στην αμμουδιά της σιωπής
θα ξεχαστείς και θα ξεχάσεις
Γρηγόρης

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Γειά σου κι' εσένα Γρηγόρη,

Αλλά τί να προσθέσω εγώ στο σημερινό σου «γράμμα» που με συγκίνησε μέχρι δακρύων, ναι το ομολογώ. Πού με συγκλόνησε, αλλά και με έκανε να νιώθω υπερήφανος για τη φιλία μας και το γεγονός ότι η εφημερίδα μας έχει τόσο σημαντικούς συνεργάτες.

Ευτυχώς, αγαπτιέ φίλε, που η «αλληλογραφία» μας δεν είναι διαγωνισμός γιατί θα έπρεπε να κρεμάσω κονδυλοφόρους και μολύβια και να σταματήσω να γράφω, όμως αν ο ρόλος μου είναι να σε προκαλώ να γράφεις τόσο σπουδαία κείμενα, άξιος ο μισθός μου!

Ευτυχώς, που τελικά δημοσίευσες το σημερινό σου γράμμα, που δεν είναι προσωπικό, όπως λες, αλλά πανανθρώπινο και μάς εκφράζει όλους γιατί ο καθένας μας έχει «τη σοδειά του από τη ζωή, την οικογένεια και τους φίλους, τα ακριβά τους θυμπτάρια που απόχτησαν».

Όλοι τους έχουν, είχαν ή έχουν ακόμη μια μάνα, έναν πατέρα και μια γριά γιαγιά που άφησαν πίσω και ας όψονται αυτοί που τους έστειλαν στην κακούργα ξενιτιά και στερήθηκαν πρόσωπα αγαπημένα, που ούτε τον τελευταίο ασπασμό δεν πρόλαβαν να τους δώσουν.

Αλλά ας σταματήσω τα μακάβρια, ελα, πάρε το μαντίλι και αρχινάμε το χορό... Καλές Απόκριες και καλή Σαρακοστή φίλε αγαπτιέ, καλές Απόκριες και καλή Σαρακοστή φίλοι μας που διαβάζετε αυτή την στήλη...